

VZPOMÍNKA, ZAMYŠLENÍ, VÝZVA

„KAMAS TE DŽANEL, SAR LEPERAS LA MILENA H.“

u příležitosti 10 let od úmrtí Mileny Hübschmannové

(Milena Hübschmannová - * 10.6.1933 ,† 8.9.2005)

Nedávno jsem si při četbě o významu zaznamenávání biografických vzpomínek a o tom, že každý z nás je jedinečným originálem, jehož pohled či zkušenost může mít zvláštní význam, velmi ostře vybavila byt naší milé paní „profesorky“ (jak jsme jí kdysi proti její vůli říkali), Mileny Hübschmannové. Najednou se mi před očima odvíjel film mých vzpomínek z jednoho z mnoha pracovních setkání, kdy jsme – patrně nad korekturami pro Romano džaniben – popíjeli čaj, možná prohlíželi fotografie, které do připravovaného čísla mají jít, a Milena Hübschmannová se mne najednou zeptala, zda vím, že zemřel Sal. Sal byl nám kdysi dobře známý severoamerický Indián z kmene Lakota, jehož biografické vyprávění – bohužel patrně nikým nezaznamenané – bylo mj. až neskutečným svědectvím manipulace „bílých lidí“ s Indiány. Strávili jsme s ním kdysi nezapomenutelnou cestu po slovenských městech a vesnicích, setkávali se s Romy a mluvili o jejich životních zkušenostech. Bylo až neskutečné, jak do postavení Romů a jejich způsobu života promítal životy svého „kmene“...

Milena Hübschmannová tehdy k onomu smutnému sdělení o jeho smrti moudře dodala: „Škoda, že o svém životě a o svých lidech nikdy nenapsal, jako by s ním do nenávratna odešla nejen cenná kniha, ale celá knihovna – celý kulturní systém.“ Obě jsme měly v živé paměti jeho poutavá vyprávění o původní kultuře jeho lidí, kterou ještě pamatoval, ale jež byla v jeho dospělosti již nenávratně pryč. Jak jsem si její slova připomínala o pár měsíců později, když náhle a nečekaně sama tragicky zemřela, a kniha, kterou zamýšlela věnovat svým vzpomínkám, zůstala nenapsaná.

Právě letos, dne 8. září, tomu bylo deset let, kdy nečekaně – při autohavárii v jihoafrickém městě Kameeldrift – zemřela. Časopis Romano džaniben, který se svými spolupracovnicemi před více jak dvaceti lety zakládala, se snaží udržovat její odkaz a pracovat dál na započatém díle. Pokud máte v paměti také některou vzpomínku na paní Milenu Hübschmannovou, o níž byste se chtěli podělit, budeme rádi, když ji napíšete buď sem (jako reakci na výzvu), nebo nám ji zašlete do redakce Romano džaniben – nejlépe na adresu redakce@dzaniben.cz, a to do konce října 2015. Vybrané vzpomínky bychom otiskli v druhém čísle tohoto ročníku. A především by nás zajímalo, kdy na Milenu Hübschmannovou lidé vzpomínají a proč, popřípadě zda a kdy si připomínají její odkaz.

**TUMARE LEPERIBENA ŠAJ IRINEN (PISINEN) VAJ ROMANES, VAJ
GADŽIKANES, SAR KAMEN.**

Těšíme se na Vaše vzpomínky a předem děkujeme

Za redakci *Romano džaniben*

Lada Viková (redakce@dzaniben.cz)